

รายงานภาวะเศรษฐกิจการเกษตร จังหวัดกาฬสินธุ์

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2564 และแนวโน้มปี 2565 จังหวัดกาฬสินธุ์

ROAE Outlook

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตร

หน้า

1. ภาพรวมภาวะเศรษฐกิจจังหวัดกาฬสินธุ์	2
2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตภาคเกษตร	2
2.1 สถานการณ์น้ำ	
2.2 สถานการณ์ภัยธรรมชาติ และโรคแมลงศัตรูพืชระบาด	
2.3 ราคาน้ำมัน	
3. เครื่องชี้ทางด้านเศรษฐกิจการเกษตร จังหวัดกาฬสินธุ์	4
4. ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2564	6
สาขาพืช	
สาขาปศุสัตว์	
สาขาประมง	
สาขาบริการทางการเกษตร	
สาขาป่าไม้	
5. แนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตรปี 2565	10
สาขาพืช	
สาขาปศุสัตว์	
สาขาประมง	
สาขาบริการทางการเกษตร	
สาขาป่าไม้	
ตารางที่ 1 อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตร จังหวัดกาฬสินธุ์	11
ตารางที่ 2 ผลผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ (ปีปฏิทิน) จังหวัดกาฬสินธุ์	11
ตารางที่ 3 ราคาสินค้าเกษตรที่เกษตรกรขายได้ จังหวัดกาฬสินธุ์	12

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2564 มีการหดตัวร้อยละ 2.8 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา โดยสาขาพืชหดตัวร้อยละ 2.3 สาขาปศุสัตว์หดตัวร้อยละ 4.2 สาขาประมงหดตัวร้อยละ 1.1 และสาขาบริการทางการเกษตรหดตัวร้อยละ 2.2 ในขณะที่สาขาป่าไม้ขยายตัวร้อยละ 6.9 โดยมีปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อภาคเกษตร ได้แก่ ปริมาณน้ำต้นทุนของเขื่อนลำปาวและอ่างเก็บน้ำจากปี 2563 ไม่เพียงพอต่อการปลูกพืชฤดูแล้งปี 2563/64 สภาพภูมิอากาศแปรปรวน เกิดภาวะฝนทิ้งช่วง เกิดปัญหาอุทกภัยจากพายุดีเปรสชันเตี้ยนหมู่ เกิดโรคระบาดล้มปีสกินในปศุสัตว์ และต้นทุนปัจจัยการผลิตวัตถุดิบอาหารสัตว์สูงขึ้น ส่งผลต่อต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตร ส่งผลให้ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตรปี 2564 ลดลงร้อยละ 3.4 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะสาขาพืชที่มีปริมาณผลผลิตข้าวนาปรังลดลงร้อยละ 13.9 ข้าวเจ้านาปีลดลงร้อยละ 6.2 ข้าวเหนียนาปีลดลงร้อยละ 5.3 และอ้อยโรงงานลดลงร้อยละ 3.1 ส่วนดัชนีราคาสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.4 ส่งผลให้ดัชนีรายได้ภาคเกษตรคงที่ร้อยละ 0.0

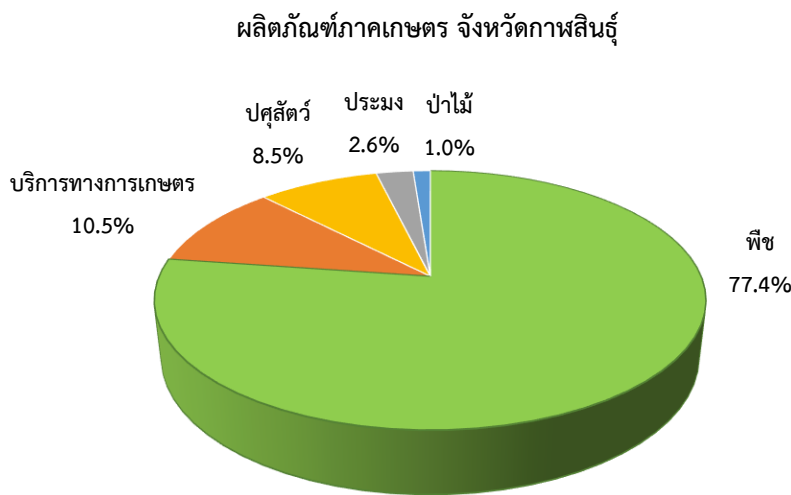
แนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตรปี 2565 คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 3.5 – 4.5 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา โดยมีปัจจัยสำคัญที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อภาคเกษตร ได้แก่ สภาพอากาศที่เอื้ออำนวยต่อการทำการเกษตรและปริมาณฝนที่มีมากขึ้น ทำให้คาดว่าจะมีปริมาณน้ำเพียงพอสำหรับการเพาะปลูกและประสบปัญหาภัยแล้งลดลง การดำเนินนโยบายด้านการเกษตรที่ต่อเนื่องของภาครัฐ และสถานการณ์เศรษฐกิจไทยโดยรวมปี 2565 มีแนวโน้มขยายตัวได้ รวมทั้งมีมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐที่ต่อเนื่อง ช่วยสนับสนุนให้มีการเดินทางท่องเที่ยวและการบริโภคสินค้ามากขึ้น ส่งผลให้ความต้องการสินค้าเกษตรและอาหารเพิ่มขึ้น โดยสาขาพืชคาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 2.2 – 3.2 สาขาปศุสัตว์คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 2.3 – 3.3 สาขาประมงคาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 1.3 – 2.3 และสาขาป่าไม้คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 8.0 – 9.0

1. ภาพรวมภาวะเศรษฐกิจจังหวัดกาฬสินธุ์

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ณ ราคาประจำปี ของจังหวัดกาฬสินธุ์ ปี 2562 มีมูลค่า 58,617 ล้านบาท ประกอบด้วยภาคเกษตรมูลค่า 13,552 ล้านบาท และภาคนอกเกษตรมูลค่า 45,065 ล้านบาท โดยมีสาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง เป็นสาขาหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 23.1 รองลงมาคือ สาขาการผลิตมีสัดส่วนร้อยละ 17.1 สาขาการศึกษา มีสัดส่วนร้อยละ 15.5 สาขาการขนส่งและการขายปลีก การซ่อมยานยนต์และจักรยานยนต์มีสัดส่วนร้อยละ 12.0 สาขากิจกรรมทางการเงินและการประกันภัยมีสัดส่วนร้อยละ 8.4 และสาขาอื่น ๆ มีสัดส่วนรวมกันร้อยละ 23.9

โครงสร้างการผลิตทางการเกษตรที่สำคัญของจังหวัดกาฬสินธุ์ ในปี 2564 ได้แก่ สาขาพืช ซึ่งมีสัดส่วนถึงร้อยละ 77.4 ของผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร หรือ GPP ภาคเกษตร รองลงมา คือ สาขาบริการทางการเกษตร สาขาปศุสัตว์ สาขาประมง และสาขาป่าไม้ คิดเป็นร้อยละ 10.5 8.5 2.6 และ 1.0 ตามลำดับ

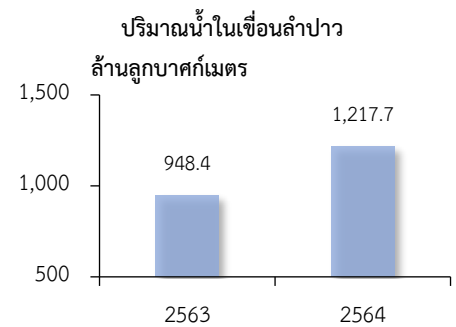

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 4

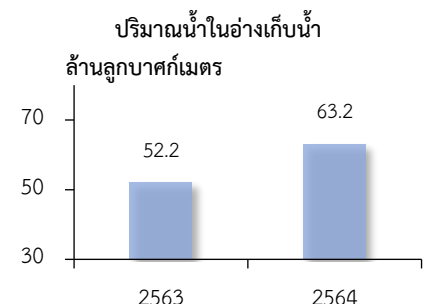
2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตภาคเกษตร

2.1 สถานการณ์น้ำ

- ปริมาณน้ำในเขื่อนลำปาว จังหวัดกาฬสินธุ์ ณ วันที่ 29 ธันวาคม 2564 มีปริมาณน้ำ 1,217.7 ล้านลูกบาศก์เมตร หรือร้อยละ 61.5 ของความจุอ่าง สถานการณ์น้ำอยู่ในเกณฑ์ปกติ เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ซึ่งมีปริมาณน้ำ 948.4 ล้านลูกบาศก์เมตร หรือร้อยละ 38.5 ของความจุอ่าง เพิ่มขึ้นร้อยละ 28.4 สำหรับปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำ 17 แห่ง ของจังหวัดกาฬสินธุ์ มีปริมาณน้ำรวม 63.2 ล้านลูกบาศก์เมตร หรือร้อยละ 71.5 ของความจุอ่าง เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ซึ่งมีปริมาณน้ำ 52.2 ล้านลูกบาศก์เมตร หรือร้อยละ 59.0 ของความจุอ่าง เพิ่มขึ้นร้อยละ 21.2

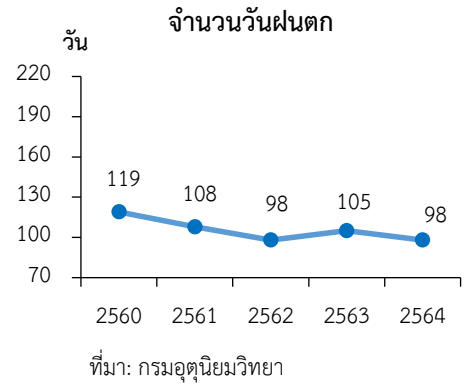
ที่มา: สำนักงานชลประทานที่ 6

ที่มา: สำนักงานชลประทานที่ 6

- จำนวนวันฝนตกในจังหวัดกาฬสินธุ์ ปี 2564 มีวันฝนตกเฉลี่ย 98 วัน ลดลงจากปีที่ผ่านมา ซึ่งอยู่ที่ 105 วัน หรือลดลงร้อยละ 6.7 ขณะที่ปริมาณน้ำฝน มีปริมาณ 1,289.6 มิลลิเมตร เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ซึ่งมีปริมาณ 1,023.0 มิลลิเมตร หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 26.1

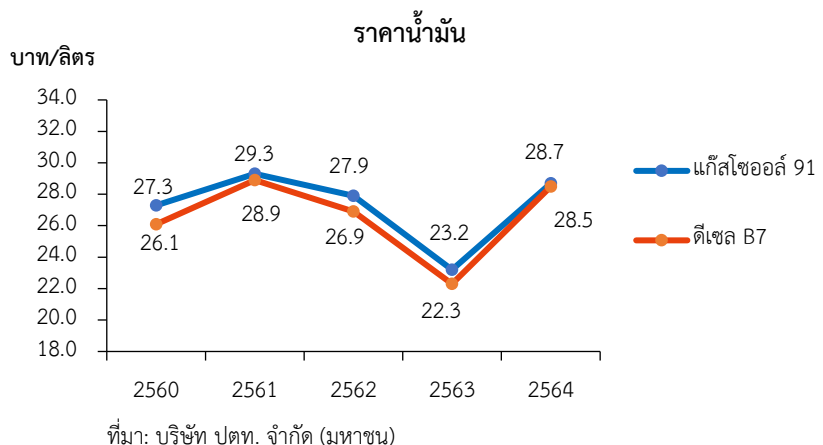

2.2 สถานการณ์ภัยธรรมชาติ และโรคแมลง ศัตรูพืชระบาด

- การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) ส่งผลให้เกิดฝนทิ้งช่วง และเกิดอุทกภัยจากพายุดีเปรสชันเตี้ยนหมู่ ที่เข้าสู่ประเทศไทยในช่วงปลายเดือนกันยายน 2564 ทำให้มีฝนตกหนักต่อเนื่อง เกิดน้ำท่วม ส่งผลให้พื้นที่ทำการเกษตรได้รับความเสียหาย
- สถานการณ์การระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช พบการระบาดของโรคระบาดล้มปีสกินในโคเนื้อและกระบือ

2.3 ราคาน้ำมัน

ในปี 2564 ราคาน้ำมันแก๊สโซฮอล์ 91 ของจังหวัดกาฬสินธุ์ เฉลี่ยอยู่ที่ 28.7 บาทต่อลิตร เพิ่มขึ้นร้อยละ 23.7 จากปี 2563 ซึ่งอยู่ที่ 23.2 บาทต่อลิตร ขณะที่ราคาน้ำมันดีเซล B7 เฉลี่ยอยู่ที่ 28.5 บาทต่อลิตร เพิ่มขึ้นร้อยละ 27.8 จากปี 2563 ซึ่งอยู่ที่ 22.3 บาทต่อลิตร เนื่องจากราคาน้ำมันดิบผันผวนจากอุปทานน้ำมันโลกตึงตัว โดยแหล่งผลิตน้ำมันในอ่าวเม็กซิโกได้รับความเสียหายจากพายุเฮอริเคน Ida ช่วงปลายเดือนสิงหาคม 2564 ยังไม่สามารถกลับมาดำเนินการได้ในระดับปกติ ประกอบกับกลุ่ม OPEC และพันธมิตร (OPEC+) ยืนยันที่จะเพิ่มปริมาณการผลิตตามแผนที่กำหนดไว้เดิม ท่ามกลางข้อเรียกร้องจากประเทศผู้นำเข้าน้ำมันให้เพิ่มปริมาณการผลิตในอัตราที่มากขึ้น เนื่องจากอุปสงค์น้ำมันโลกเพิ่มขึ้นตามฤดูกาลและจากการใช้น้ำมันแทนก๊าซธรรมชาติ (Gas to old Switching) เพื่อผลิตไฟฟ้า หลังจากที่ราคาก๊าซธรรมชาติสูงขึ้น นอกจากนี้ความต้องการใช้น้ำมันยังเพิ่มขึ้นตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ โดยหลายประเทศเริ่มผ่อนคลายมาตรการควบคุมการแพร่ระบาดของโควิด-19 ขณะที่ปริมาณสำรองน้ำมันทั่วโลกลดลง และเกิดวิกฤติขาดแคลนไฟฟ้าและพลังงานในหลายประเทศทั่วโลก เช่น จีน ยุโรป และอินเดีย สำหรับราคาน้ำมันปี 2565 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นและทรงตัวในระดับสูง โดยปัจจัยสำคัญ เช่น อุณหภูมิช่วงฤดูหนาวต่ำกว่าปกติ จะทำให้ความต้องการเชื้อเพลิงเพิ่มมากขึ้น ขณะที่ปริมาณการผลิตน้ำมันดิบที่อ่าวเม็กซิโกจะกลับมาดำเนินการได้ในต้นปี 2565 ปัจจัยดังกล่าวจะสนับสนุนให้ราคาพลังงานเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งอาจก่อให้เกิดภาวะเงินเฟ้อ และส่งผลให้การฟื้นตัวทางเศรษฐกิจชะลอตัว อย่างไรก็ตาม อุปทานน้ำมันอาจคลายความตึงตัว หาก OPEC และพันธมิตร (OPEC+) เพิ่มปริมาณการผลิตเพื่อบรรเทาวิกฤติด้านพลังงานของโลก และสหรัฐอเมริกาผ่อนคลายมาตรการทางการเงิน (QE)

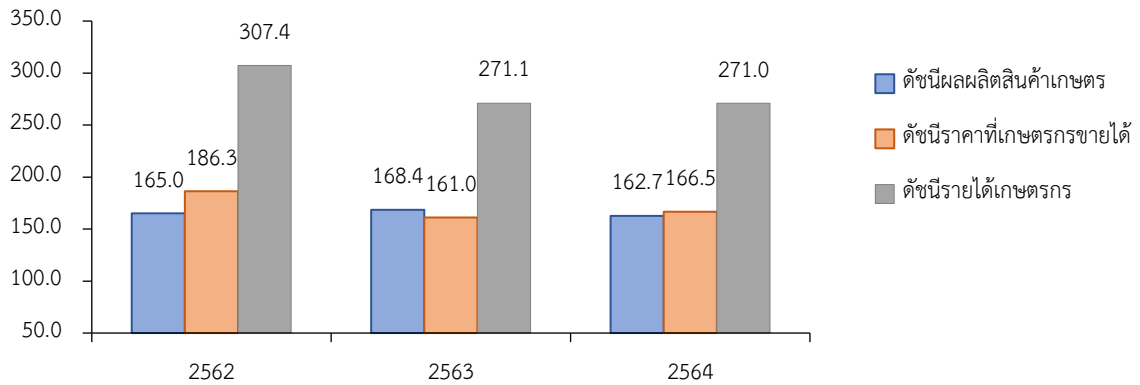

3. เครื่องชี้ทางด้านเศรษฐกิจการเกษตร จังหวัดกาฬสินธุ์

3.1 ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตร ในปี 2564 อยู่ที่ระดับ 162.7 ลดลงร้อยละ 3.4 จากปีที่ผ่านมา ซึ่งอยู่ที่ระดับ 168.4 ส่วนดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้ อยู่ที่ระดับ 166.5 เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.4 จากปีที่ผ่านมา ซึ่งอยู่ที่ระดับ 161.0 ส่งผลให้ดัชนีรายได้เกษตรกรลดลงมาอยู่ที่ระดับ 271.0 ลดลงเล็กน้อยร้อยละ 0.0 จากปีที่ผ่านมา ซึ่งอยู่ที่ระดับ 271.1

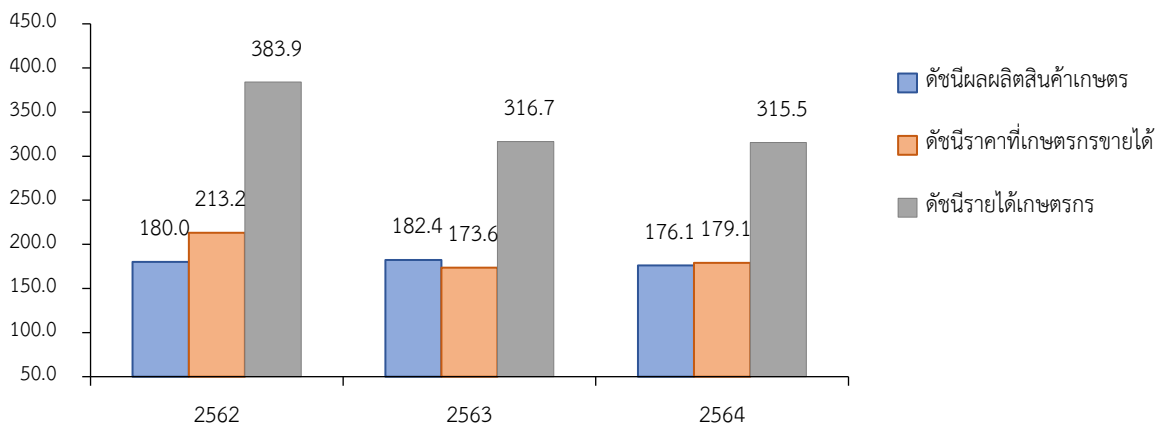
ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตร ดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้ และดัชนีรายได้เกษตรกร

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 4

3.2 ดัชนีผลผลิตสาขาพืช ในปี 2564 อยู่ที่ระดับ 176.1 ลดลงร้อยละ 3.5 จากปีที่ผ่านมา ซึ่งอยู่ที่ระดับ 182.4 ส่วนดัชนีราคาพืชที่เกษตรกรขายได้โดยเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 179.1 เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.2 จากปีที่ผ่านมา ซึ่งอยู่ที่ระดับ 173.6 ส่งผลให้ดัชนีรายได้เกษตรกรลดลงมาอยู่ที่ระดับ 315.5 ลดลงร้อยละ 0.4 จากปีที่ผ่านมา ซึ่งอยู่ที่ระดับ 316.7

ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตร ดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้ และดัชนีรายได้เกษตรกร สาขาพืช

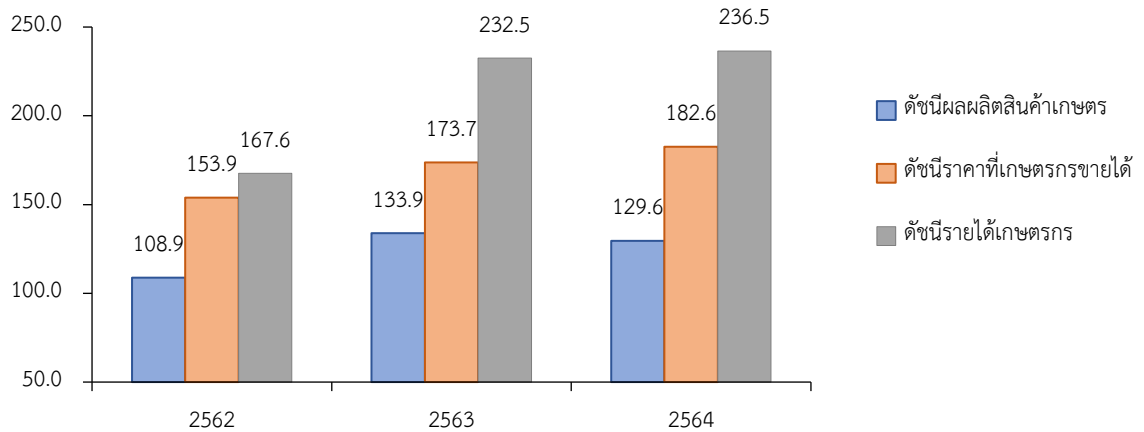

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 4

3.3 ดัชนีผลผลิตสาขาปศุสัตว์ ในปี 2564 อยู่ที่ระดับ 129.6 ลดลงร้อยละ 3.2 จากปีที่ผ่านมา ซึ่งอยู่ที่ระดับ 133.9 ขณะที่ดัชนีราคาสินค้าปศุสัตว์ที่เกษตรกรขายได้โดยเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 182.6 เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.1 จากปีที่ผ่านมา ซึ่งอยู่ที่ระดับ 173.7 ส่งผลให้ดัชนีรายได้เกษตรกรสาขาปศุสัตว์เพิ่มขึ้นมาอยู่ที่ระดับ 236.5 เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.7 จากปีที่ผ่านมา ซึ่งอยู่ที่ระดับ 232.5

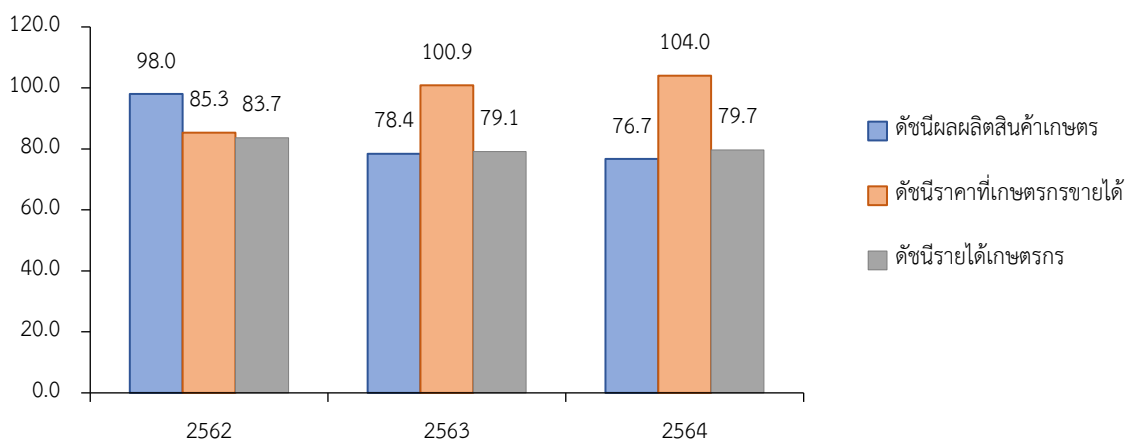
ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตร ดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้ และดัชนีรายได้เกษตรกร สาขาปศุสัตว์

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 4

3.4 ดัชนีผลผลิตสาขาประมง ในปี 2564 อยู่ที่ระดับ 76.7 ลดลงร้อยละ 2.2 จากปีที่ผ่านมา ซึ่งอยู่ที่ระดับ 78.4 ส่วนดัชนีราคาสินค้าประมงที่เกษตรกรขายได้โดยเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 104.0 เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.1 จากปีที่ผ่านมา ซึ่งอยู่ที่ระดับ 100.9 ส่งผลให้ดัชนีรายได้เกษตรกรสาขาประมงเพิ่มขึ้นมาอยู่ที่ระดับ 79.7 เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.8 จากปีที่ผ่านมา ซึ่งอยู่ที่ระดับ 79.1

ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตร ดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้ และดัชนีรายได้เกษตรกร สาขาประมง

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 4

4. ภาวะเศรษฐกิจการเกษตร ปี 2564

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรของจังหวัดกาฬสินธุ์ ในปี 2564 หดตัวร้อยละ 2.8 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา เนื่องจากปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตภาคเกษตรดังกล่าวข้างต้น อาทิ ปริมาณน้ำต้นทุนของเขื่อนลำปาวและอ่างเก็บน้ำจากปี 2563 ไม่เพียงพอต่อการปลูกพืชฤดูแล้งปี 2563/64 สภาพภูมิอากาศแปรปรวน เกิดภาวะฝนทิ้งช่วง เกิดปัญหาอุทกภัยจากพายุดีเปรสชันเตี้ยนหมู่ เกิดโรคระบาดลัมปีสกินในปศุสัตว์ และต้นทุนปัจจัยการผลิตวัตถุดิบอาหารสัตว์สูงขึ้น ส่งผลต่อต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตร โดยสาขาพืช สาขาปศุสัตว์ สาขาประมง และสาขาบริการทางการเกษตรหดตัว ส่วนสาขาป่าไม้ขยายตัว รายละเอียดในแต่ละสาขามีดังนี้

4.1 สาขาพืช ในปี 2564 หดตัวร้อยละ 2.3 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา โดยผลผลิตพืชที่ลดลง ได้แก่ ข้าวเจ้านาปี ข้าวเหนียนาปี ข้าวนาปรัง และอ้อยโรงงาน ส่วนผลผลิตพืชที่เพิ่มขึ้น ได้แก่ มันสำปะหลัง และยางพารา

❖ ข้าวเจ้านาปี

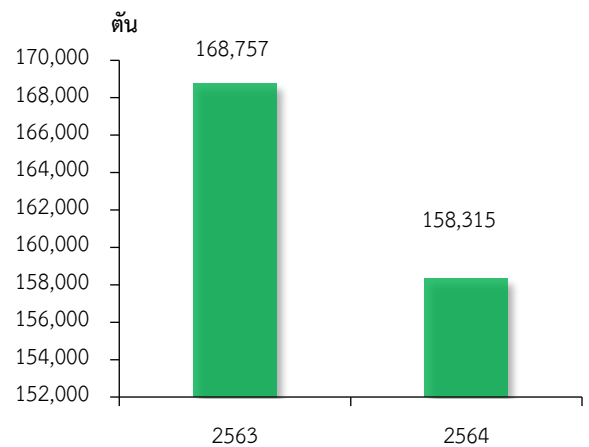
ภาวะการผลิต

ผลผลิตข้าวเจ้านาปีในปี 2564 เท่ากับ 158,315 ตัน ลดลงจากปีที่ผ่านมา ซึ่งมีผลผลิต 168,757 ตัน หรือลดลงร้อยละ 6.2 เนื่องจากได้รับผลกระทบจากฝนทิ้งช่วงระหว่างฤดูเพาะปลูก และบางพื้นที่ได้รับความเสียหายจากอุทกภัยพายุเตี้ยนหมู่

ระดับราคา

ปี 2564 ราคาข้าวเจ้านาปีเกษตรกรขายได้เฉลี่ยตันละ 8,689.00 บาท ลดลงจากปีที่ผ่านมา ซึ่งมีราคาเฉลี่ยอยู่ที่ตันละ 10,824.67 บาท หรือลดลงร้อยละ 19.7 เนื่องจากผลกระทบของการแพร่ระบาดของโควิด-19 ส่งผลให้ความต้องการข้าวชะลอตัวลงทั้งตลาดภายในประเทศและต่างประเทศ ประกอบกับในช่วงต้นปี 2564 ค่าเงินบาทแข็งค่า ทำให้ราคาข้าวไทยสูงกว่าประเทศคู่แข่งมาก บางประเทศจึงหันไปซื้อข้าวจากประเทศอื่นที่มีราคาถูกกว่า

ปริมาณผลผลิตข้าวเจ้านาปี

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

❖ ข้าวเหนียนาปี

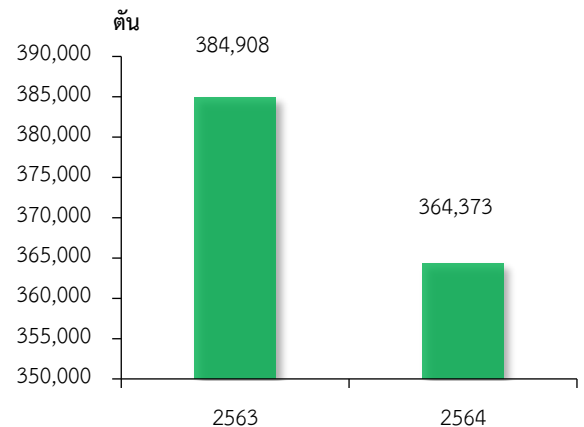
ภาวะการผลิต

ผลผลิตข้าวเหนียนาปีในปี 2564 เท่ากับ 364,373 ตัน ลดลงจากปีที่ผ่านมา ซึ่งมีผลผลิต 384,908 ตัน หรือลดลงร้อยละ 5.3 เนื่องจากได้รับผลกระทบจากฝนทิ้งช่วงระหว่างฤดูเพาะปลูก และบางพื้นที่ได้รับความเสียหายจากอุทกภัยพายุเตี้ยนหมู่

ระดับราคา

ปี 2564 ราคาข้าวเหนียนาปีเกษตรกรขายได้เฉลี่ยตันละ 7,545.33 บาท ลดลงจากปีที่ผ่านมา ซึ่งมีราคาเฉลี่ยอยู่ที่ตันละ 10,260.67 บาท หรือลดลงร้อยละ 26.5 เนื่องจากผลกระทบของการแพร่ระบาดของโควิด-19 ส่งผลให้ความต้องการข้าวชะลอตัวลงทั้งตลาดภายในประเทศและต่างประเทศ ประกอบกับในช่วงต้นปี 2564 ค่าเงินบาทแข็งค่า ทำให้ราคาข้าวไทยสูงกว่าประเทศคู่แข่งมาก บางประเทศจึงหันไปซื้อข้าวจากประเทศอื่นที่มีราคาถูกกว่า

ปริมาณผลผลิตข้าวเหนียนาปี

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

❖ ข้าวนาปรัง

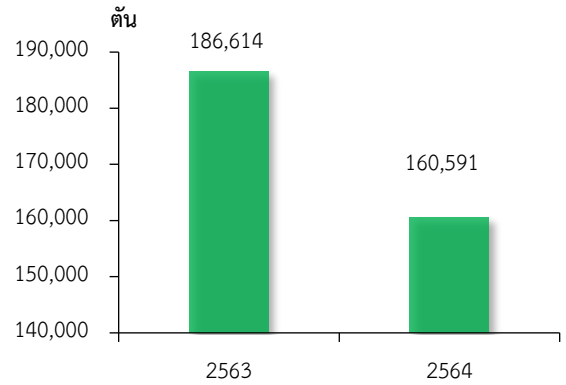
ภาวะการผลิต

ผลผลิตข้าวนาปรังในปี 2564 เท่ากับ 160,591 ตัน ลดลงจากปีที่ผ่านมา ซึ่งมีผลผลิต 186,614 ตัน หรือลดลงร้อยละ 13.9 เนื่องจากปริมาณน้ำในเขื่อนลำปาวไม่เพียงพอต่อการปลูกข้าวนาปรังในบางพื้นที่เกษตรกรจึงลดการปลูกข้าวนาปรังลง

ระดับราคา

ปี 2564 ราคาข้าวนาปรังที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยตันละ 7,080.00 บาท ลดลงจากปีที่ผ่านมา ซึ่งมีราคาเฉลี่ยตันละ 7,825.00 บาท หรือลดลงร้อยละ 9.5 เนื่องจากมีการชะลอตัวทั้งการส่งออกและการบริโภคภายในประเทศจากการระบาดของโควิด-19 ส่งผลให้ราคาข้าวนาปรังปรับตัวลดลง

ปริมาณผลผลิตข้าวนาปรัง

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

❖ อ้อยโรงงาน

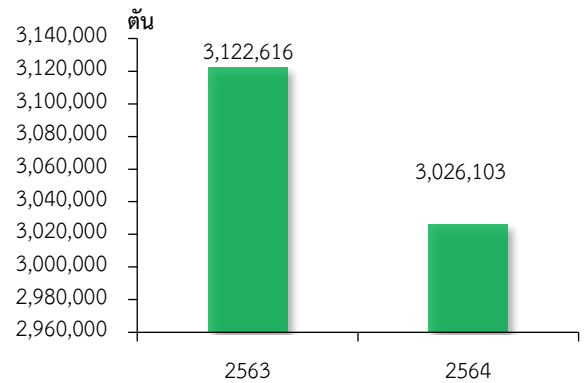
ภาวะการผลิต

ผลผลิตอ้อยโรงงานในปี 2564 เท่ากับ 3,026,103 ตันลดลงจากปีที่ผ่านมา ซึ่งมีผลผลิต 3,122,616 ตัน หรือลดลงร้อยละ 3.1 เนื่องจากเกษตรกรปรับเปลี่ยนพื้นที่ไปปลูกมันสำปะหลัง ซึ่งมีราคาอยู่ในเกณฑ์ดี

ระดับราคา

ปี 2564 ราคาอ้อยโรงงานที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยตันละ 1,066.00 บาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ซึ่งมีราคาเฉลี่ยตันละ 803.50 บาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 32.7 เนื่องจากราคาเพิ่มขึ้นตามทิศทางของราคาน้ำตาลในตลาดโลกที่ปรับตัวสูงขึ้น

ปริมาณผลผลิตอ้อยโรงงาน

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

❖ มันสำปะหลังโรงงาน

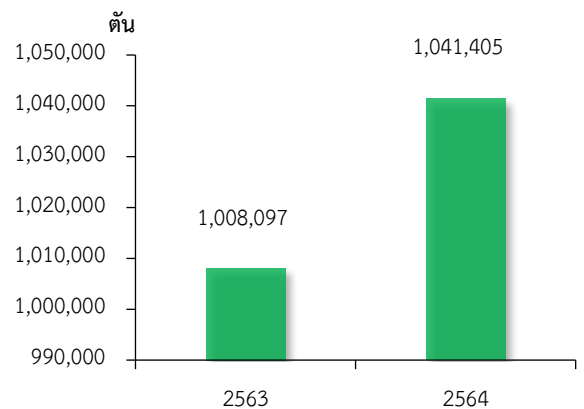
ภาวะการผลิต

ผลผลิตมันสำปะหลังโรงงานในปี 2564 เท่ากับ 1,041,405 ตันเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ซึ่งมีผลผลิต 1,008,097 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.3 เนื่องจากราคามันสำปะหลังโรงงานปรับตัวสูงขึ้น เกษตรกรมีการปรับเปลี่ยนปลูกแทนอ้อยโรงงาน ที่มีต้นทุนสูง ประกอบกับภาครัฐมีโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังโรงงาน ทำให้เกษตรกรขยายเนื้อที่และทำการเพาะปลูกต่อเนื่อง

ระดับราคา

ปี 2564 ราคามันสำปะหลังโรงงานที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยกิโลกรัมละ 2.12 บาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ซึ่งมีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 1.85 บาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.6 เนื่องจากผลผลิตมันสำปะหลังของไทยยังเป็นที่ต้องการของตลาดต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะประเทศจีน

ปริมาณผลผลิตมันสำปะหลังโรงงาน

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

❖ ยางพารา

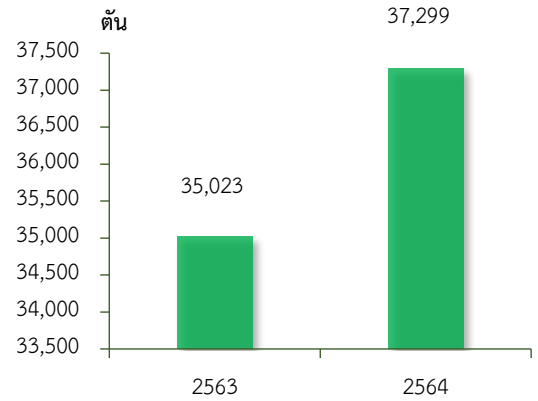
ภาวะการผลิต

ผลผลิตยางพาราแผ่นดิบชั้น 3 ในปี 2564 เท่ากับ 37,299 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ซึ่งมีผลผลิต 35,023 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.5 เนื่องจากมีปริมาณน้ำยางเพิ่มขึ้น จากปริมาณน้ำฝนที่เพิ่มขึ้น ทำให้ต้นยางพาราสมบูรณ์ดี รวมถึงภาครัฐมีโครงการรักษาเสถียรภาพราคายางพารา จึงใจให้เกษตรกรบำรุงดูแลมากขึ้นและเพิ่มจำนวนวันกรีดยาง

ระดับราคา

ปี 2564 ราคายางพาราแผ่นดิบชั้น 3 ที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ย กิโลกรัมละ 48.15 บาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ซึ่งมีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 37.08 บาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 29.9 เนื่องจากความต้องการใช้ที่เพิ่มสูงขึ้น ทั้งในอุตสาหกรรมยานยนต์ที่เริ่มกลับสู่ภาวะปกติ และอุตสาหกรรมผลิตถุงมือยาง

ปริมาณผลผลิตยางพารา

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

4.2 สาขาปศุสัตว์ ในปี 2564 หดตัวร้อยละ 4.2 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา เนื่องจากความต้องการบริโภคที่ชะลอตัวจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 และเกิดโรคระบาดล้มปัสกีน

❖ โคเนื้อ

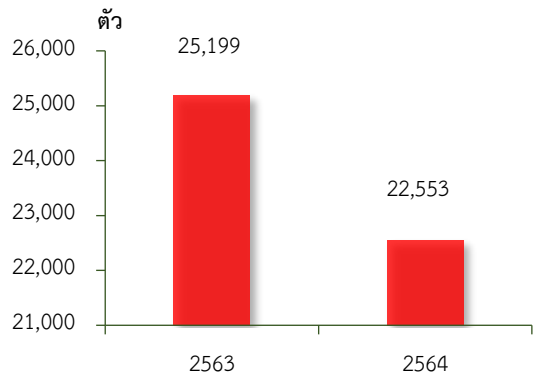
ภาวะการผลิต

ผลผลิตโคเนื้อปี 2564 เท่ากับ 22,553 ตัว ลดลงจากปีที่ผ่านมา ซึ่งมีผลผลิต 25,199 ตัว หรือลดลงร้อยละ 10.5 เนื่องจากเกิดโรคระบาดล้มปัสกีน และมีการปิดตลาดโค กระบือ เพื่อควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์

ระดับราคา

ปี 2564 ราคาโคเนื้อที่เกษตรกรขายได้ เฉลี่ยอยู่ที่ตัวละ 40,405.00 บาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ซึ่งมีราคาเฉลี่ยตัวละ 39,716.25 บาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.7 เนื่องจากความต้องการของตลาดในประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะเพื่อนบ้าน อาทิ สปป.ลาว และเวียดนามที่ยังคงมีอย่างต่อเนื่อง

ปริมาณผลผลิตโคเนื้อ

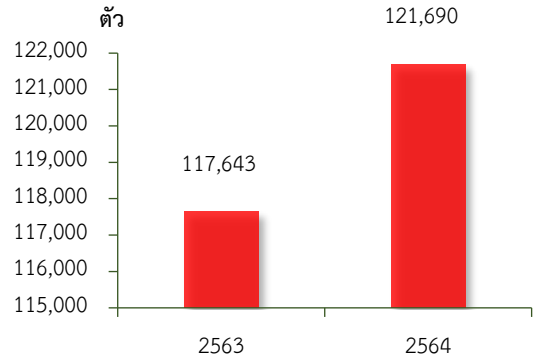
ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

❖ สุกร

ภาวะการผลิต

ผลผลิตสุกร ปี 2564 เท่ากับ 121,690 ตัว เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ซึ่งมีผลผลิต 117,643 ตัว หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.4 เนื่องจากในช่วง 3 ไตรมาสแรก ผลผลิตสุกรมีปริมาณเพิ่มขึ้น จากการมีระบบ การบริหารจัดการฟาร์มที่ดี สามารถป้องกันโรคระบาดในสุกรอย่างมีประสิทธิภาพทำให้มีอัตราการรอดของสุกรเพิ่มขึ้น ในขณะที่ไตรมาสที่ 4 เกษตรกรเริ่มปรับลดปริมาณการเลี้ยงลง เนื่องจากต้นทุนวัตถุดิบอาหารสัตว์ปรับตัวสูงขึ้น และความกังวลเรื่องโรคระบาดในสุกร อย่างไรก็ตาม ผลผลิตที่เพิ่มขึ้นในช่วง 3 ไตรมาสแรก มีปริมาณมากกว่าผลผลิตที่ลดลงในไตรมาส 4 จึงทำให้ภาพรวมผลผลิตสุกรปี 2564 เพิ่มขึ้น

ปริมาณผลผลิตสุกร

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ระดับราคา

ปี 2564 ราคาสุรณ้ำหนักมากกว่า 100 กิโลกรัม ที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 75.70 บาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ซึ่งมีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 70.87 บาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.8 เนื่องจากความต้องการบริโภคเพิ่มขึ้น หลังจากผ่อนคลายมาตรการล็อกดาวน์ เพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของโควิด-19 ประกอบกับในช่วงปลายปีปริมาณสุกรในตลาดภายในประเทศลดลง ขณะที่ความต้องการบริโภคเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้ระดับราคาสุกรเพิ่มขึ้น

❖ กระบือ

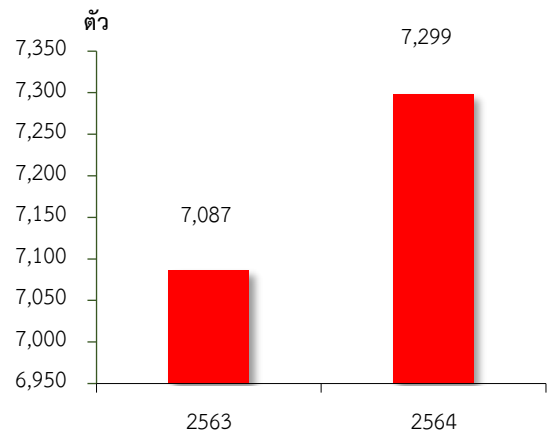
ภาวะการผลิต

ผลผลิตกระบือปี 2564 เท่ากับ 7,299 ตัว เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ซึ่งมีผลผลิต 7,087 ตัว หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.0 เนื่องจากราคากระบืออยู่ในเกณฑ์ดี เกษตรกรจึงสนใจเลี้ยงเพิ่มขึ้น

ระดับราคา

ปี 2564 ราคากระบือที่เกษตรกรขายได้ เฉลี่ยอยู่ที่ตัวละ 43,430.83 บาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ซึ่งมีราคาเฉลี่ยตัวละ 38,642.58 บาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.4 เนื่องจากตลาดโค กระบือปิดยาวนาน ทำให้ความต้องการซื้อขายเพิ่มสูงขึ้น

ปริมาณผลผลิตกระบือ

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

4.3 สาขาประมง ในปี 2564 หดตัวร้อยละ 1.1 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา เนื่องจากปริมาณน้ำในเขื่อนลำปาวไม่เพียงพอในช่วงฤดูแล้ง เกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งก้ามกรามจึงลงลูกกุ้งเบาบางลง ประกอบกับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 ทำให้ร้านอาหารและตลาดมีความต้องการสินค้าประมงลดลง

4.4 สาขาบริการทางการเกษตร ในปี 2564 หดตัวร้อยละ 2.2 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา เนื่องจากเกษตรกรลดพื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปรัง ส่งผลให้การจ้างบริการทางการเกษตรเตรียมดินและเก็บเกี่ยวลดลง

4.5 สาขาป่าไม้ ในปี 2564 ขยายตัวร้อยละ 6.9 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา เนื่องจากความต้องการใช้ไม้ยูคาลิปตัสเพื่อเป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เช่น อุตสาหกรรมกระดาษ อุตสาหกรรมโรงไฟฟ้าชีวมวลและอุตสาหกรรมก่อสร้าง เป็นต้น

5. แนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตร ปี 2565

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในปี 2565 คาดว่าจะมีการขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 3.5 – 4.5 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา เนื่องจาก 1) สภาพอากาศที่เอื้ออำนวยต่อการทำการเกษตรและปริมาณฝนที่มีมากขึ้น ทำให้คาดว่าจะมีปริมาณน้ำเพียงพอสำหรับการเพาะปลูกและประสบปัญหาภัยแล้งลดลง 2) การดำเนินนโยบายด้านการเกษตรที่ต่อเนื่องของภาครัฐ 3) สถานการณ์เศรษฐกิจไทยโดยรวมปี 2565 มีแนวโน้มขยายตัวได้ รวมทั้งมีมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐที่ต่อเนื่องช่วยสนับสนุนให้มีการเดินทางท่องเที่ยวและการบริโภคสินค้ามากขึ้น ส่งผลให้ความต้องการสินค้าเกษตรและอาหารเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม แนวโน้มภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2565 ยังมีปัจจัยเสี่ยงและสถานการณ์สำคัญที่ต้องติดตามอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ 1) ความแปรปรวนของสภาพอากาศ และภัยธรรมชาติ ซึ่งอาจทำให้พื้นที่การเกษตรได้รับความเสียหาย และส่งผลกระทบต่อปริมาณและคุณภาพผลผลิตทางการเกษตร 2) สถานการณ์การระบาดของโควิด-19 เนื่องจากสถานการณ์ที่ยังคงยืดเยื้อ อาจส่งผลให้เศรษฐกิจและการค้าของโลกฟื้นตัวได้ช้า 3) ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนที่ยังคงต้องติดตามสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง หากค่าเงินบาทมีการแข็งค่าขึ้นมากกว่าประเทศคู่แข่ง จะส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันทางการค้าของสินค้าเกษตรไทย 4) ราคาน้ำมันดิบที่มีทิศทางปรับตัวสูงขึ้นส่งผลให้ราคาน้ำมันในประเทศและราคาปัจจัยการผลิต อาทิ ปุ๋ย สารเคมีกำจัดโรคและแมลง มีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้น โดยสาขาพืช สาขาปศุสัตว์ สาขาประมง สาขาบริการทางการเกษตร และสาขาป่าไม้ ขยายตัว โดยรายละเอียดแต่ละสาขาการผลิตมีดังนี้

5.1 สาขาพืช ในปี 2565 คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 2.2 – 3.2 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา โดยสินค้าพืชที่คาดว่าจะมีปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้น ได้แก่ ข้าวนาปรัง อ้อยโรงงาน และยางพารา โดย**ข้าวนาปรัง** คาดว่าปริมาณน้ำในเขื่อนลำปาวและอ่างเก็บน้ำ และแหล่งน้ำธรรมชาติที่มีเพิ่มขึ้น เพียงพอต่อการปลูกข้าวนาปรัง ส่งผลให้เนื้อที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้น **อ้อยโรงงาน** คาดว่าผลผลิตจะเพิ่มขึ้น เนื่องจากราคาอ้อยโรงงานมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น เกษตรกรจึงปรับเปลี่ยนพื้นที่จากการปลูกมันสำปะหลังมาปลูกอ้อยโรงงาน เพื่อเป็นการสับเปลี่ยนหน้าดิน **ยางพารา** คาดว่าผลผลิตจะเพิ่มขึ้น เนื่องจากสภาพอากาศเอื้ออำนวย มีปริมาณน้ำฝนที่มากขึ้น ส่งผลให้มีปริมาณน้ำยางเพิ่มขึ้น อีกทั้งภาครัฐยังมีการดำเนินมาตรการรักษาเสถียรภาพราคายางพาราอย่างต่อเนื่อง สำหรับสินค้าพืชที่คาดว่าจะมีปริมาณผลผลิตลดลง ได้แก่ ข้าวนาปี และมันสำปะหลัง โดย**ข้าวนาปี** คาดว่าเนื้อที่เพาะปลูกข้าวนาปีจะลดลงจากการที่เกษตรกรปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดอื่นแทน เนื่องจากราคาข้าวตกต่ำ **มันสำปะหลัง** คาดว่าผลผลิตจะลดลง เนื่องจากเกษตรกรมีการปรับเปลี่ยนพื้นที่ไปปลูกอ้อยโรงงาน ซึ่งราคาอยู่ในเกณฑ์ดี

5.2 สาขาปศุสัตว์ ในปี 2565 คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 2.3 – 3.3 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา เป็นผลจากการผลิตสินค้าปศุสัตว์ที่สำคัญทั้งโคเนื้อและกระบือยังคงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยผลผลิต**โคเนื้อและกระบือ**คาดว่าจะเพิ่มขึ้นตามความต้องการบริโภคที่ขยายตัว ประกอบกับเนื้อหมูมีแนวโน้มราคาที่สูงขึ้น ผู้บริโภคจึงหันมาบริโภคเนื้อวัวและกระบือทดแทน รวมทั้งภาครัฐมีมาตรการควบคุมป้องกันและเฝ้าระวังโรคสัตว์ สกนที่เข้มงวด ทำให้ตลาดโค กระบือสามารถเปิดได้ตามปกติ ความต้องการบริโภคโคเนื้อและกระบือจึงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในขณะที่ผลผลิต**สุกร**คาดว่าจะลดลง เนื่องจากต้นทุนวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่ปรับตัวสูงขึ้น และความกังวลการเกิดโรคระบาดในสุกร เกษตรกรจึงลดปริมาณการผลิตลง

5.3 สาขาประมง ในปี 2565 คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 4.3 – 5.3 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา เป็นผลมาจากผลผลิตการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด และการจับสัตว์น้ำจืดธรรมชาติคาดว่าจะเพิ่มขึ้น โดยการ**เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด** ทั้งปลานิล ปลาดุก และกุ้งก้ามกราม คาดว่าผลผลิตจะเพิ่มขึ้นจากความต้องการของตลาดเพิ่มขึ้น รวมถึงปริมาณน้ำจากเขื่อนลำปาวมีปริมาณเพียงพอต่อการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด สำหรับการ**จับสัตว์น้ำจืดธรรมชาติ** คาดว่าผลผลิตจะเพิ่มขึ้นจากความต้องการของตลาดเพิ่มขึ้น และปริมาณน้ำฝนที่มากกว่าปีที่ผ่านมา ทำให้มีปริมาณน้ำเพียงพอต่อการเจริญเติบโตของสัตว์น้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติ

5.4 สาขาบริการทางการเกษตร ในปี 2565 คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 1.3 – 2.3 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา เนื่องจากปริมาณน้ำฝนที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้มีปริมาณน้ำในเขื่อนลำปาวและอ่างเก็บน้ำมากกว่าปีที่ผ่านมา ทำให้เกษตรกรสามารถเพาะปลูกพืชได้ตามปกติ และอาจเพิ่มการเพาะปลูกในพื้นที่ที่เคยปล่อยว่าง ทำให้คาดว่าเนื้อที่เพาะปลูกพืชที่สำคัญเพิ่มขึ้น เช่น ข้าวนาปรัง ส่งผลให้พื้นที่เก็บเกี่ยวผลผลิตเพิ่มขึ้น เกษตรกรมีการจ้างบริการรถเตรียมพื้นที่เพาะปลูก รถเกี่ยวนาข้าว และการจ้างบริการเก็บเกี่ยวผลผลิตเพิ่มขึ้น

5.5 สาขาป่าไม้ ในปี 2565 คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 8.0 – 9.0 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา โดยปัจจัยหลักมาจากไม้ยูคาลิปตัสที่มีความต้องการอย่างต่อเนื่อง ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ จากอุตสาหกรรมผลิตเยื่อกระดาษ และการแปรรูปเป็นเชื้อเพลิงสำหรับใช้ผลิตไฟฟ้าในโรงไฟฟ้าชีวมวล ประกอบกับไม้ยูคาลิปตัสขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (สวนป่าสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ) จะเริ่มมีอายุครบรอบตัดฟัน จึงทำให้ปริมาณไม้ยูคาลิปตัสเพิ่มมากขึ้น

ตารางที่ 1 อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตร จังหวัดกาฬสินธุ์

หน่วย: ร้อยละ

สาขา	2564	2565
ภาคเกษตร	-2.8	3.5 – 4.5
พืช	-2.3	2.2 – 3.2
ปศุสัตว์	-4.2	2.3 – 3.3
ประมง	-1.1	4.3 – 5.3
บริการทางการเกษตร	-2.2	1.3 – 2.3
ป่าไม้	6.9	8.0 – 9.0

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 4

ตารางที่ 2 ผลผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ (ปีปฏิทิน) จังหวัดกาฬสินธุ์

หน่วย : ตัน

สินค้า	ปี 2563	ปี 2564	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
ข้าวเจ้านาปี	168,757	158,315	-6.2
ข้าวเหนียนาปี	384,908	364,373	-5.3
ข้าวนาปรัง	186,614	160,591	-13.9
อ้อยโรงงาน	3,122,616	3,026,103	-3.1
มันสำปะหลัง	1,008,097	1,041,405	3.3
ยางพาราแผ่นดิบชั้น 3	35,023	37,299	6.5
โคเนื้อ ขนาดกลาง น้ำหนัก 350-450 กิโลกรัม (ตัว)	25,199	22,553	-10.5
สุกร น้ำหนักมากกว่า 100 กิโลกรัม (ตัว)	117,643	121,690	3.4
กระบือ ขนาดกลาง น้ำหนัก 450-550 กิโลกรัม (ตัว)	7,087	7,299	3.0
เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด	6,329	6,185	-2.3
จับสัตว์น้ำจืดธรรมชาติ	4,470	4,381	-2.0

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 3 ราคาสินค้าเกษตรที่เกษตรกรขายได้ จังหวัดกาฬสินธุ์

หน่วย: บาท/กิโลกรัม

สินค้า	ปี 2563	ปี 2564	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
ข้าวเจ้านาปี (บาท/ตัน)	10,824.67	8,689.00	-19.7
ข้าวเหนียนาปี (บาท/ตัน)	10,260.67	7,545.33	-26.5
ข้าวนาปรัง (บาท/ตัน)	7,825.00	7,080.00	-9.5
อ้อยโรงงาน (บาท/ตัน)	803.50	1,066.00	32.7
มันสำปะหลัง	1.85	2.12	14.6
ยางพาราแผ่นดิบชั้น 3	37.08	48.15	29.9
โคเนื้อ ขนาดกลาง น้ำหนัก 350-450 กิโลกรัม (บาท/ตัว)	39,716.25	40,405.00	1.7
สุกร น้ำหนักมากกว่า 100 กิโลกรัม	70.87	75.70	6.8
กระบือ ขนาดกลาง น้ำหนัก 450-550 กิโลกรัม (บาท/ตัว)	38,642.58	43,430.83	12.4
เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด	108.81	112.50	3.4
จับสัตว์น้ำจืดธรรมชาติ	58.00	59.25	2.2

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร